

Нотаріальна таємниця

Вчиняючи нотаріальні дії, нотаріус виконує особливу функцію – надає юридичної сили документам, забезпечує захист прав та інтересів осіб, що звернулися до нотаріуса, а також створює юридичну вірогідність фактів та прав. Саме нотаріус виступає гарантом дотримання законодавчих норм та недопущення порушень під час вчинення нотаріальної дії і несе особисту відповідальність за посвідчений документ. Одним з найважливіших моментів при вчиненні нотаріусом нотаріальних дій є нерозголошення відомостей про осіб, щодо яких вчиняються нотаріальні дії.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про нотаріат», із змінами від 14 травня 2013 року № 224-VII, нотаріальна таємниця – сукупність відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або звернення до нотаріуса заінтересованої особи, у тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов’язки тощо.

Нотаріус та його помічник, посадові особи органів місцевого самоврядування (у населених пунктах, де немає нотаріуса) зобов’язані зберігати

нотаріальну таємницю, навіть якщо їх діяльність обмежується наданням правової допомоги чи ознайомленням з документами і нотаріальна дія або дія, яка прирівнюється до нотаріальної, не вчинялась.

Обов’язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється також на осіб, яким про вчинені нотаріальні дії стало відомо у зв’язку з виконанням ними службових обов’язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для вчинення нотаріальних дій як свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці.

Довідки про вчинені нотаріальні дії та копії документів, що зберігаються у нотаріуса, видаються нотаріусом виключно фізичним та юридичним особам, за дорученням яких або щодо яких вчинялися нотаріальні дії.

У разі смерті особи чи визнання її померлою такі довідки видаються спадкоємцям померлого. У разі

визнання особи безвісно відсутньою опікун, призначений для охорони майна безвісно відсутнього, має право отримувати довідки про вчинені нотаріальні дії, якщо це необхідно для збереження майна, над яким встановлена опіка.

Довідки про вчинені нотаріальні дії та інші документи надаються нотаріусом протягом десяти робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу суду, прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування у зв'язку з кримінальним провадженням, цивільними, господарськими, адміністративними справами, справами про адміністративні правопорушення, що знаходяться в провадженні цих органів, з обов'язковим зазначенням номера справи та прикладенням гербової печатки відповідного органу.

Довідки про суму нотаріально посвідчених договорів, які необхідні виключно для встановлення додержання законодавства з питань оподаткування, надаються нотаріусом протягом 10 робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу органів державної податкової служби.

Витяг зі Спадкового реєстру про наявність складеного заповіту видається тільки заповідачу, а після смерті заповідача – будь-якій особі, яка пред'явила свідоцтво про смерть або інший документ, що підтверджує факт смерті заповідача (одного із заповідачів).

Нотаріус не має права давати свідчення як свідок щодо відомостей, які становлять нотаріальну таємницю, крім випадків, коли цього вимагають особи, за дорученням яких або щодо яких вчинялися нотаріальні дії.

На вимогу Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України

в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі з метою регулювання організації нотаріальної діяльності нотаріуси видають підписані ними копії документів та витяги з них, а також пояснення нотаріусів у строк, встановлений цими органами.

Будь-яке втручання в діяльність нотаріуса задля перешкоджання виконанню ним своїх обов'язків або спонукання до вчинення ним неправомірних дій, зокрема й вимагання від нього, його стажиста, інших працівників, які перебувають у трудових відносинах з нотаріусом, відомостей, що становлять нотаріальну таємницю, забороняється і тягне за собою відповідальність відповідно до законодавства.

О. В. Сибірцева
начальник відділу нотаріату
Головного управління юстиції
у Кіровоградській області